

Arkusz egzaminacyjny nr 1 (ze wskazówkami)

Nr zad.	1.	2.	4.	5.	7.	8.	12.	13.	14.	17.	18.	19.	20.
Odp.	FP	D	B3	BD	D	D	PF	BD	D	BD	B	BC	PP

1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

- Zad. 4. – **środki stylistyczne**, zob. Repetytorium z języka polskiego *Teraz egzamin ósmoklasisty*, s. 7–9
 Zad. 5. – **składnia zdania**, zob. Repetytorium z języka polskiego *Teraz egzamin ósmoklasisty*, s. 181–187
 Zad. 17. – **czasy, budowa słowotwórcza wyrazu**, zob. Repetytorium z języka polskiego *Teraz egzamin ósmoklasisty*, s. 170, 192–193
 Zad. 18. – **składnia zdania**, zob. Repetytorium z języka polskiego *Teraz egzamin ósmoklasisty*, s. 181–187
 Zad. 19. – **nieodmienne części mowy**, zob. Repetytorium z języka polskiego *Teraz egzamin ósmoklasisty*, s. 175–176
 Zad. 20. – **zasady pisowni**, zob. Repetytorium z języka polskiego *Teraz egzamin ósmoklasisty*, s. 207–208

Numer zadania	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
3.	Np. a) Noc określana jako ciemność może być symbolem zła/ zagrożenia/pesymizmu, dzień określany jako jasny może symbolizować dobro/bezpieczeństwo/ optymizm. b) Umieszczenie słów <i>noc</i> i <i>dzień</i> na początku wersów zwraca na nie uwagę i podkreśla przeciwieństwo obu zjawisk, które można rozumieć jako przeciwieństwo dobra i zła. Poeta zwraca w ten sposób uwagę na dwa przeciwne zjawiska, które występują w życiu człowieka.	(0–2)	2 p. – wyjaśnienie symbolicznych znaczeń obu wskazanych słów i wyjaśnienie znaczenia zabiegu kompozycyjnego. 1 p. – wyjaśnienie symbolicznych znaczeń obu wskazanych słów lub wyjaśnienie znaczenia zabiegu kompozycyjnego. 0 p. – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.
6.	a) 3 b) W pierwszej strofie znajduje się szereg wyrazów nazywających różne zjawiska przyrody, których nagromadzenie zgodnie z definicją 3 stanowi rodzaj kaskady.	(0–2)	2 p. – podanie poprawnych odpowiedzi w części a) i w części b). 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi w części a) albo w części b). 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
9.	a) Autor: Jan Kochanowski Utwór: <i>Tren I</i> b) Końcowa refleksja w podanym fragmencie utworu dotyczy ludzkiego błądzenia w poszukiwaniu sensu życia, nietrwałości wszystkiego i jest związana z zagubieniem oraz zwątpieniem poety po utracie córki. Opracowanie lektury zob. Repetytorium z języka polskiego <i>Teraz egzamin ósmoklasisty</i> , s. 17	(0–2)	a) 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi. b) 1 p. – poprawne określenie, czego dotyczy refleksja w podanym zakończeniu utworu. 0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna lub brak odpowiedzi.
10.	Np. Uważam, że warto czytać poezję. Jej tajemniczy język zmusza nas do myślenia. Mimo że często nie rozumiemy zawartych w wierszach przenośnych znaczeń, możemy potraktować poezję jak łamigłówkę, którą warto rozwiązywać. Nagrodą za ten wysiłek jest przeżywanie wielu wzruszeń. Mimo że poezja jest trudna, inspiruje do myślenia i wędrówki w świat wyobraźni.	(0–2)	2 p. – napisanie komentarza, który zawiera stanowisko „za” lub „przeciw” poparte dwoma argumentami. 1 p. – napisanie komentarza, który zawiera stanowisko „za” lub „przeciw” poparte jednym argumentem. 0 p. – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

11.	3. B, 5. D, 6. A	(0–2)	2 p. – poprawne przyporządkowanie pytań do wszystkich wskazanych akapitów. 1 p. – poprawne przyporządkowanie pytań do dwóch wskazanych akapitów. 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
15.	Np. Gościnność: Sędzia Soplica, bohater <i>Pana Tadeusza</i> . Przykład postępowania: Sędzia serdecznie przyjmuje w swoim domu każdego i dba o rozrywkę dla gości, np. ucztę, polowanie, grzybobranie. Gościnność: lipa, podmiot liryczny fraszki <i>Na lipę</i> . Przykład postępowania: zaprasza gościa, by odpoczął w cieniu jej liści. Oferuje chłód, wygodę, ciszę i spokój. Odwaga: Rudy (Jan Bytnar), bohater <i>Kamieni na szaniec</i> . Przykład postępowania: Rudy podczas przesłuchań na gestapo, mimo tortur, nie wydaje kolegów. Odwaga: Emilia Plater, bohaterka <i>Śmierci Pułkownika</i> . Przykład postępowania: Poświęca życie w obronie kraju. Opracowanie lektur zob. Repetytorium z języka polskiego <i>Teraz egzamin ósmoklasisty</i> , s. 15, 18, 33–37, 47–49	(0–2)	2 p. – poprawne wskazanie dwóch bohaterów i przywołanie przykładów postępowania potwierdzających wybór. 1 p. – poprawne wskazanie jednego bohatera i przywołanie przykładu postępowania potwierdzającego wybór. 0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna lub brak odpowiedzi.
16.	Podobieństwo: podziw dla piękna ojczyzny przyrody. Przykład: łąki zielone; błękitny Niemen, pagórki leśne.	(0–1)	1 p. – poprawne wskazanie podobieństwa wraz z przykładem. 0 p. – odpowiedź niepełna, niepoprawna lub brak odpowiedzi.
21.	Np. <i>Organizujemy wycieczkę krajoznawczą!</i> <i>Szkolne Koło Turystyczne organizuje kolejną wycieczkę krajoznawczą pod hasłem „Poznaj swój kraj”. Wszystkich członków i sympatyków SKT informujemy, że 19 maja odbędzie się wycieczka do Wrocławia. Zwiedzimy między innymi Ostrów Tumski i obejrzymy starówkę z jej najpiękniejszymi zabytkami. Jak zwykle gwarantujemy dobrą zabawę – podczas przejazdów autokarem będą organizowane konkursy krajoznawcze z atrakcyjnymi nagrodami. Koszt wycieczki – 100 złotych. Zbiórka przed szkołą o godzinie 8.00.</i> Zarząd SKT Wskazówki dla piszących ogłoszenie zob. Repetytorium z języka polskiego <i>Teraz egzamin ósmoklasisty</i> , s. 161 i 165	(0–3)	Treść i forma: 2 p. – treść zgodna z poleceniem, uwzględnione dwa argumenty zawierające zachętę, uwzględnionych pięć elementów dotyczących formy (kto ogłasza? dla kogo? o czym? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa?). 1 p. – treść zgodna z poleceniem, uwzględnione dwa argumenty, uwzględnione cztery elementy dotyczące formy. 0 p. – treść niezgodna z poleceniem albo treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko trzy elementy dotyczące formy. Poprawność jęz., ort. i int. 1 p. – łącznie nie więcej niż dwa błędy (jęz., ort. i int.). 0 p. – łącznie trzy błędy lub więcej.
Zadanie 22. (0–20)			
Człowiek często potrafi wykazać się wobec innych opiekuńczością i poświęceniem. Napisz rozprawkę, w której rozważysz, co skłoniło wybranych przez Ciebie bohaterów literackich do wykazania się opiekuńczością i poświęceniem. Odwołaj się do przytoczonego fragmentu <i>Quo vadis</i>, całej powieści Henryka Sienkiewicza oraz innego wybranego tekstu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.			
Przykładowa wypowiedź o charakterze argumentacyjnym – rozprawka			
<i>Wielu ludzi stara się otoczyć opieką innych, udzielić im wsparcia w trudnych chwilach życia. Często ta opiekuńczość łączy się z gotowością do poświęceń, wymagającą samozaparcia i niekiedy zrezygnowania z własnej wygody bądź bezpieczeństwa. Co sprawia, że ludzie są zdolni do poświęceń na rzecz innych? Dlaczego potrafią przedłożyć dobro innych nad swoje? Przyczyny takiego postępowania mogą być różne, a jedną z najważniejszych jest z pewnością miłość. Postaram się to udowodnić, odwołując się do literatury.</i>			

Autorzy dzieł pokazują, że z miłości człowiek jest w stanie zrobić dla drugiej osoby wszystko. Właśnie to uczucie sprawiło, że młody, dumny patrycjusz Marek Winicjusz, bohater powieści Henryka Sienkiewicza pt. „Quo vadis”, przeszedł całkowitą przemianę i przyjął wiarę chrześcijańską, aby być blisko Ligii i móc otaczać ją opieką. Gdy dziewczyna została uwięziona, Winicjusz nie ustawał w staraniach, by ocalić ukochaną. Zniżał się do próśb i przekupstwa ludzi, którymi gardził, gotów był stracić majątek i oddać się w niewolę, byle tylko Ligia odzyskała wolność i ocalała życie. Gdy jego starania spełzły na niczym, nie odstąpił od drzwi celi, w której przebywała ukochana, by choć swoją obecnością dać jej do zrozumienia, że wciąż się nią opiekuje i przy niej jest. Postawa tego bohatera dowodzi, że z miłości człowiek jest w stanie zrezygnować z siebie, byleby tylko ukochana osoba czuła się wspierana.

Miłość może wyzwolić umiejętność troszczenia się o bliską osobę także w bardzo młodym człowieku. Aby potwierdzić te słowa, wystarczy przywołać postać Stasia Tarkowskiego, bohatera powieści „W pustyni i w puszczy” Henryka Sienkiewicza. Starszy o kilka lat Staś kochał małą Nel jak siostrę i zawsze się nią opiekował. Ta opiekuńczość oraz poświęcenie stały się szczególnie widoczne, gdy dzieci zostały porwane. Kiedy podczas podróży przez pustynię Gebhr uderzył dziewczynkę batem, Staś rzucił się na niego, po czym sam został wysmagany. Gdy Nel zachorowała na febrę, z obawy o jej życie ruszył samotnie nocą przez dżunglę do obozowiska, w którym spodziewał się uzyskać pomoc. Wiedział, że może zginąć, jednak gotów był poświęcić życie dla ratowania małej towarzyszki. Na przykładzie tego bohatera możemy się przekonać, że miłość wyzwala w człowieku gotowość poświęcenia się dla innych bez względu na wiek.

Przywołane przykłady ukazują, że opiekuńczość i poświęcenie są powodowane miłością. To jedno z najważniejszych uczuć wydobywa z człowieka siłę, której być może nawet by się po sobie nie spodziewał.

Wskazówki dla piszących rozprawkę

zob. Repetytorium z języka polskiego
Teraz egzamin ósmoklasisty, s. 92–105

- 1. Realizacja tematu wypowiedzi:** 2 p. – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – rozprawka; zostały uwzględnione wszystkie elementy polecenia – uczeń rozważył, jak miłość wpłynęła na postępowanie bohatera powieści *Quo vadis* i innego utworu literackiego; wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
- 2. Elementy retoryczne:** 5 p. – pogłębiona argumentacja; argumenty zilustrowane trafnymi przykładami z lektur; argumenty uporządkowane (uczeń zaczyna od analizy postępowania Winicjusza, który dzięki miłości stał się innym człowiekiem, gotowym do poświęcenia i opiekuńczości; następnie przechodzi do analizy postępowania drugiego bohatera i udowodnienia, że miłość skłania do poświęcenia bez względu na wiek).
- 3. Kompetencje literackie i kulturowe:** 2 p. – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej (odniesienia do utworu w kontekście tematu) oraz innego utworu literackiego; poprawność rzeczowa.
- 4. Kompozycja tekstu:** 2 p. – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna, podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity.
- 5. Styl:** 2 p. – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
- 6. Język:** 4 p. – szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.
- 7. Ortografia:** 2 p. – praca bez błędów ortograficznych.
- 8. Interpunkcja:** 1 p. – praca bez błędów interpunkcyjnych.

Zadanie 22. (0–20)

Wyobraź sobie, że na obrzędzie dziadów ponownie pojawił się duch Zosi. Napisz opowiadanie, w którym zjawa opowie, jak odmienił się jej los. Wypracowanie powinno dowodzić, że bardzo dobrze znasz II część *Dziadów* Adama Mickiewicza. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

Przykładowe wypracowanie o charakterze twórczym – opowiadanie

Noc dziadów dobiegała końca. Guślarz rozrucił w rogach kaplicy ziarno, by mogły się nimi pożywić duchy, i otworzył drzwi. Zebrani, nieco zmęczeni i zasmuceni, że nie udało się pomóc duchom dzieci, w milczeniu zaczęły szykować się do wyjścia po wieczorne pełnym emocji. Zapalono świece. Nagle rozległ się szum jakby wielkich skrzydeł, a pod sklepieniem kaplicy pojawiło się jasne światło. Zgromadzeni spojrzeli w górę i zaczęli szeptać do siebie: „Co to będzie? Co to będzie?”. Po chwili ich oczom ukazał się kształt postaci, której początkowo nie mogli rozpoznać. Zrozumieli jednak, że obrzęd się jeszcze nie skończył, i skierowali spojrzenia na Guślarza.

– Czego potrzebujesz, duchu, żeby się dostać do nieba? – wypowiedział rytualne słowa przewodnik.

– Niczego mi nie potrzeba – odpowiedział spokojnie znajomy kobiecy głos.

Z poświaty niespodziewanie wytoniła się Zosia, dziewczyna z wioski, która tego samego wieczoru dostała obietnicę zbawienia za dwa lata. Na twarzach zgromadzonych pojawiło się zdziwienie. Zosia była uśmiechnięta i promienna. Prawą ręką głaskała baranka, w lewej dłoni trzymała gałkę, na której siedział motyl. Zakręciła się w kółko, aż jej złote włosy lekko uniosły się i utworzyły jasny krąg, po czym opadły.

– Dlaczego, zjawo, wróciłaś? – zapytał surowo Guślarz. – Czyżbyś nie ustyszała, że za dwa lata czeka cię wybawienie?

– Mówisz, Guślarzu, o czasie mierzonym po ludzku – odpowiedział duch. – Kiedy was opuściłam, ze smutkiem myślałam o dwóch latach zawieszenia między ziemią a niebem. Czulałam w sercu żal, że nigdy nie kochałam, i szczerą skruchę, której dotąd nie znałam. Gdy tak wędrowałam, nagle dostrzegłam młodzieńca siedzącego pod drzewem. Pomyślałam wówczas, jak bardzo mogłabym go pokochać... I wtedy stała się dziwna rzecz. Młodzieniec na mnie spojrział z zachwytem, choć jestem zjawą, która nie może dotknąć ziemi, i wyciągnął rękę. Byłam pewna, że nie uda mi się go dotknąć, że to kolejna bezskuteczna próba tego wieczoru, ale postanowiłam zaryzykować. I stał się cud! Poczulałam ciepło ludzkich dłoni i siłę, która ściągała mnie do ziemi. To było niezwykłe! Po chwili byłam już sama, ale ustyszałam głos: „Twoje winy zostały darowane, podziękuj uczestnikom dziadów i przybywaj do niebios”.

– Dziwne rzeczy opowiadasz, dziewczyno – powiedział Guślarz.

– Tak, to dziwy nad dziwami. Jak to możliwe, że zrzędzenie boże zostało zmienione? – wyrażali zaskoczenie zebrani.

– To dzięki wam, drodzy ludzie – odparła z wdzięcznością zjawa. – Widziałam w waszych oczach współczucie dla mojego losu. I choć wydawało się, że nie mogliście mi pomóc, okazało się, że wasza modlitwa wyjednała dla mnie to, czego najbardziej pragnęłam – uczucie, którego nigdy nie znałam.

*Zebrani ze wzruszeniem i wdzięcznością spoglądali na zjawę.
– Twoja historia przekonuje niedowiarków, że człowiek może pomóc cierpiącym душom – odpowiedział Guślarz. – Dziękuję, że przybyłaś po raz drugi. Idź w pokój!*
Zosia zniknęła, a uczestnicy obrzędu w zadumie i ze spokojem w sercu zaczęli wychodzić z kaplicy. Oto otrzymali wyraźne potwierdzenie, że ich trud nocnego czuwania przynosi korzyść zbłąkanym душom, które odczuwają szczerą skruchę.

Wskazówki dla piszących opowiadanie twórcze

zob. Repetytorium z języka polskiego
Teraz egzamin ósmoklasisty, s. 135–141

- 1. Realizacja tematu wypowiedzi:** 2 p. – wypowiedź zgodna z formą wskazaną w poleceniu (opowiadanie twórcze); zawiera wszystkie elementy określone w poleceniu (ponowne pojawienie się ducha dziewczyny na obrzędzie dziadów i przedstawienie sytuacji, która odmieniła jej los); w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
- 2. Elementy twórcze:** 5 p. – funkcjonalna narracja; logiczny układ zdarzeń; urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie: charakterystyki bohaterów, określenie czasu i miejsca akcji, zwrot akcji, dialog, monolog; twórcze wykorzystanie treści II części *Dziadów*.
- 3. Kompetencje literackie i kulturowe:** 2 p. – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu; poprawność rzeczowa.
- 4. Kompozycja tekstu:** 2 p. – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna, podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity.
- 5. Styl:** 2 p. – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
- 6. Język:** 4 p. – szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.
- 7. Ortografia:** 2 p. – praca bez błędów ortograficznych.
- 8. Interpunkcja:** 1 p. – praca bez błędów interpunkcyjnych.

Zasady oceniania wypracowań o charakterze argumentacyjnym i twórczym

1. Realizacja tematu wypowiedzi	
Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy: <ul style="list-style-type: none"> wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, w wypowiedzi zostały ujęte wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu, wypowiedź jest w całości na temat. 	
2 p.	<ul style="list-style-type: none"> Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB W pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 p.	<ul style="list-style-type: none"> Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 p. w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 p.

2. Elementy retoryczne dla wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym	
Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy: <ul style="list-style-type: none"> argumentacja w pracy jest wnikliwa, argumenty są poparte właściwymi przykładami, argumenty są przedstawione w uporządkowany sposób, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument. 	
5 p.	<ul style="list-style-type: none"> Pogłębiona argumentacja. Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 p.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 p. i niektóre na 5 p.
3 p.	<ul style="list-style-type: none"> Powierzchniowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 p.	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 p. i niektóre na 3 p.
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> Podjęta próba argumentowania. Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 p.	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 p.

2. Elementy twórcze dla wypowiedzi o charakterze twórczym	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona wydarzenia są logicznie ułożone fabała jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy. 	
5 p.	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalna narracja. Logiczny układ zdarzeń. Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. Twórcze wykorzystanie treści lektury.
4 p.	<ul style="list-style-type: none"> Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 p. i niektóre na 5 p.
3 p.	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalna narracja. Logiczny układ zdarzeń. Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.
2 p.	<ul style="list-style-type: none"> Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 p. i niektóre na 3 p.
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> Narracja częściowo funkcjonalna. Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. Prosta fabuła.
0 p.	<ul style="list-style-type: none"> Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 p.
3. Kompetencje literackie i kulturowe	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze, uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma. 	
2 p.	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Poprawność rzeczowa.
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe.
0 p.	<ul style="list-style-type: none"> Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 p.
4. Kompozycja tekstu	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny, wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu, wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli, wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość. 	
2 p.	<ul style="list-style-type: none"> Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi.
0 p.	<ul style="list-style-type: none"> Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 p.

5. Styl	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej, styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy). 	
2 p.	<ul style="list-style-type: none"> Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. Jednolity.
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu.
0 p.	<ul style="list-style-type: none"> Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 p.

6. Język	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszycch środków językowych, czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu. W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi. <p>Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.</p>	

Poprawność środków Zakres środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none"> zróżnicowana składnia, zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu. 	4 p.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.
Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.	3 p.	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 p.	1 p.	0 p.	0 p.	0 p.

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadawalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, należy przyznać 2 p. w tym kryterium.

7. Ortografia	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.</p>	
2 p.	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 p.	2–3 błędy ortograficzne.
0 p.	4 błędy ortograficzne lub więcej.

8. Interpunkcja	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.</p>	
1 p.	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 p.	6 błędów interpunkcyjnych lub więcej.
<p>Uwagi dodatkowe</p> <ol style="list-style-type: none"> Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, należy ocenić ją na 0 p. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź należy przyznać 0 p. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, należy ocenić ją na 0 p. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), należy przyznać 0 p. w każdym kryterium. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów retorycznych/twórczych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach należy przyznać 0 p. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony. 	

7. W ocenie poprawności językowej nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach uczniów, którym przyznano dostosowanie warunków przeprowadzenia egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty* w danym roku szkolnym.
8. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Oznaczenie błędów w wypowiedzi pisemnej

Rodzaj błędu	Graficzny sposób oznaczenia	Przykład	Literowy sposób oznaczenia
błąd językowy (fleksyjny, składniowy, leksykalny, frazeologiczny, słowotwórczy)	podkreślenie linią prostą	<i>Należy ufać <u>przyjacielom.</u></i>	jęz.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	<i>Marek √ rowerem.</i>	jęz.
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	<i>Słońce (gzeje).</i>	ort.
błąd interpunkcyjny	znak X w miejscu brakującego znaku przestankowego lub niepoprawnej interpunkcji	<i>Obiecał X że napisze list.</i>	int.
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie słowa kołem	<i>Należy ufać <u>przyjacielom.</u></i>	jęz./ort.
błędy logiczne	podkreślenie linią falistą	<i>Włożyłem kurtkę, <u>bo było gorąco.</u></i>	log.
fragment nie na temat	objęcie nawiasami kwadratowymi	<i>[Fragment odbiegający od tematu.]</i>	tem.
błąd graficzny	podkreślenie dwiema liniami	<i>Słońce <u>śweci.</u></i>	graf.

Źródło: *Informator o egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego od roku szkolnego 2018/2019*, Centralna Komisja Egzaminacyjna, Warszawa 2017.

 Arkusz egzaminacyjny nr 2

Nr zad.	1.	3.	4.	6.	9.	12.	13.	14.	16.	18.	19.
Odp.	PF	C	AD	A	A	FP	AC	D	PF	FP	B

1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zad. 6. – **środki stylistyczne**, zob. Repetytorium z języka polskiego *Teraz egzamin ósmoklasisty*, s. 7–9

Numer zadania	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
2.	a) Hrabia uważa, że tylko włoska (południowa) przyroda może być natchnieniem dla malarza. Tadeusz twierdzi, że inspiracją dla twórcy może być otaczające go piękno ojczystej przyrody. b) Opowiedziana przez Telimenę historia o malarzu Orłowskim jest trafnym komentarzem do sporu toczącego się między Hrabią i Tadeuszem – potwierdza zdanie Tadeusza, że ojczyste (polskie) krajobrazy (tematy) mogą stanowić inspirację dla artystów.	(0–2)	2 p. – podanie poprawnych odpowiedzi w części a) i w części b). 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi w części a) albo w części b). 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
5.	a) Obserwując Zosię w ogrodzie, Hrabia ulega złudzeniu, że jest ona nimfą. Zwiedzając ruiny zamku i słuchając opowieści Gerwazego, Hrabia wyraża żal, że nie odwiedził tego miejsca w nocy, wspomina zamki angielskie i szkockie z ich niezwykłymi tajemnicami.	(0–2)	2 p. – podanie poprawnych odpowiedzi w części a) i w części b). 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi w części a) albo w części b). 0 p. – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.